

2 Σεπτεμβρίου 2021

Αντώνης Ι. Κωνσταντινίδης: Μικρή αναφορά σ' έναν Έλληνα της τέχνης και της οικουμένης

/ [Μουσική](#)

Γράφει ο Αντώνης Ι. Κωνσταντινίδης

Δρ. Μουσικολογίας, κριτικός μουσικής, αντιπρόεδρος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης

Το έργο του Μίκη Θεοδωράκη, δεν χρειάζεται ιδιαίτερες συστάσεις. Είναι παγκοίμως γνωστό το μέγεθος της προσφοράς του, η ποιότητα του έργου του, η διαχρονική του αξία και η οικουμενική του σημασία.

Είναι το μέλος που μετατρέπει την ποίηση σε τραγούδι, τον αγώνα σε ύμνο, τον έρωτα σε προσευχή. Μελωδίες γνωστές και αγαπημένες που εξακολουθούν μέχρι σήμερα να συνεπαίρνουν και να δονούν τον ακροατή, συντονίζοντας τα χείλη με τον νου και την καρδιά. Είναι η μουσική του Θεοδωράκη, αυτή που μπορεί να ταξιδεύει τον Έλληνα κάθε φορά πίσω στην αρχέγονη πατρίδα. Στον ήλιο, στους βράχους, στις μυρωδιές του τόπου, στην ιστορία, σε μνήμες και θύμησες. Και κοντά στα τραγούδια και τα μεγάλα ορχηστρικά του έργα, με την πανανθρώπινη απήχηση και αναγνώριση.

Ήταν η εμμονή του Μίκη στη μελοποίηση του ποιητικού λόγου. Μέσα από κύκλους τραγουδιών, καντάτες, ορατόρια, συμφωνίες και όπερες ήταν αυτή που σμίλευσε τα εσωτερικά νοήματα της υψηλής ποίησης με τους ήχους μιας μουσικής, στηριγμένης με τρόπο αιρετικό, στην ελληνική παράδοση και στην ευρωπαϊκή τεχνική, πραγματοποιώντας ένα σημαντικό βήμα στην τέχνη, στην ιστορία και στον μουσικό μας πολιτισμό.

Γιατί ο Μίκης, δεν είναι μόνο ένας πολυγραφότερος συνθέτης, ή απλά, ακόμη ένας μουσικός δημιουργός. Εξακολουθεί πρωτίστως να είναι, παρά την προχωρημένη του ηλικία, ένας ανήσυχος νέος και ένας πολυτάλαντος οραματιστής που συνεχίζει να εμπνέεται από ουμανιστικά ιδεώδη και να εμπνέει με τη σειρά του τον κάθε άνθρωπο. Μετασχηματίζοντας με την ίδια ευκολία, με τον δικό του ιδιαίτερο δωρικό είτε πληθωρικό τρόπο, μέσα από ρυθμούς και μοτίβα τα ιδανικά και την ιδεολογία, σε μία εξιδανικευμένη μουσική έκφραση. Να μεταφέρει μηνύματα, να συγκινεί, να πρωτοπορεί, ν' αναζητεί, ν' αγωνίζεται, να νουθετεί και να διδάσκει μέσα από το έργο και τις παρεμβάσεις του, έναν ολόκληρο λαό. Να ξυπνά και να ελέγχει με ορμή, την αισθητική και την πατριωτική του συνείδηση.

Είναι ο δημιουργός που μπορεί με το έργο του να υμνεί τη Ρωμοσύνη, να κλαίει για τους καημούς, τα πάθια και τις αγωνίες της. Να εμψυθεί την μελωδική του πνοή στο αρχέτυπο της λεβεντιάς και να ακολουθεί τη προαιώνια χορευτική παράδοση

στους ρυθμούς της γης και των ανθρώπων της.

Οι ήχοι της μουσικής του, μετουσιώνουν με περισσή μαστοριά, στην πιο αυθεντική, καθαρή και κατανοητή τους μορφή ως έννοιες, το κάλλος και την ελληνική αρχοντιά. Αυτό είναι και το χάρισμα της τέχνης του στην ανθρωπότητα. Όχι όμως υπό την μορφή μιας στείρας μίμησης, ή ενός νεκρού μουσειακού στοιχείου που απλά τέρπει τον ακροατή, αλλά ως μία νέα, αγαπητική, θυσιαστική και αγωνιώδης σχέση, που βρίσκεται σε κοινή αναζήτηση για τη λύτρωση και την αλήθεια.

Γι αυτόν τον κύριο και πρωταρχικό λόγο, ο Μίκης Θεοδωράκης, κατάφερε να ταυτίσει τη μουσική του, ως πνευματική έκφραση, με τον ψυχισμό, την ηθική και την πνευματική οντότητα ενός ολόκληρου λαού. Και μαζί, να της προσδώσει μία εκλεπτυσμένη, πάνδημη, πανανθρώπινη και οικουμενική διάσταση.

Αυτός είναι ο Θεοδωράκης. Ο φιλειρηνιστής, ο πολιτικός, ο ποιητής, ο εξόριστος, ο αγωνιστής, ο φίλος και πατέρας. Αυτός είναι και ο δικός μας Μίκης. Ο συνθέτης του Ζορμπά, του Νεκρού αδερφού, του Αρχιπελάγους και της Γειτονιάς των αγγέλων. Ο συνθέτης των Ελλήνων και της οικουμένης. Άξιος εστί!

Το άρθρο πρωτοδημοσιεύθηκε στο αφιέρωμα «Μίκης Θεοδωράκης, 95 χρόνια από την γέννησή του», του περιοδικού Speaknews, τεύχος 6, Ιούλιος 2020. Επιμέλεια αφιερώματος Στέλιος Κούκος.

<https://bit.ly/2YoZMup>